

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เพศ ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง รูปที่แสดงให้รู้ว่าหญิงหรือชาย ซึ่งในที่นี้ถ้าหากจะตีความกันแต่เพียงว่า เพศ คือ ลักษณะที่บอกให้ใคร ๆ รู้ว่าคน ๆ นั้นเป็นผู้หญิงหรือผู้ชายเท่านั้น ก็คงจะเป็นความหมายที่ค่อนข้างแคบมาก และเป็นการยากที่จะเข้าใจความหมายของความรู้เรื่องเพศได้อย่างสมบูรณ์

ในทรรศนะของคนทั่วไป "เรื่องเพศ" หรือภาษาอังกฤษเรียกว่า "SEX" นั้น มีความหมายไม่ใคร่จะกว้างและลึกซึ้งมากนัก และคนส่วนใหญ่มักจะเน้นตรงส่วนที่เป็นความต้องการทางเพศ (SEXUAL DESIRE หรือ SEXUALITY) บางครั้งจึงทำให้ใคร ๆ ตีความหมายหรือมองเรื่องเพศเรื่อง เชื้อเข้าไปในทำนองพฤติกรรมที่เป็นอันตราย และสื่อความหมายไปในทางที่ไม่ใคร่จะสุภาพ หยาบช้ำ สกปรก และผิดปกติ จนกระทั่งเรื่องเพศกลายเป็นเรื่องลับหรือซับซ้อน ในบางสังคม เรื่องเพศจึงกลายเป็นสิ่งที่ต้องห้ามไปอย่างน่าเสียดาย

ความจริงเรื่องเพศนั้นเป็นสัญชาตญาณ (SEXUAL INSTINCT) อย่างหนึ่งตามธรรมชาติของมนุษย์ เพราะมนุษย์ทุกรูปทุกนามเกิดมาพร้อมด้วยเพศ ครั้นเมื่อเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ความเจริญเติบโตทางเพศก็เป็นความเจริญเติบโตส่วนหนึ่งของมนุษย์ ทั้งในร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เรื่องเพศจึงเป็นเรื่องที่ทุกคนต้องผ่านพบหรือประสบด้วยตนเอง ซึ่งเป็นประสบการณ์ตรงอย่างสุดวิสัยที่จะหลีกเลี่ยงได้ เพราะเรื่องเพศเป็นธรรมชาติของมนุษย์อย่างแท้จริง

โดยทั่วไปมนุษย์ทุกคนล้วนมีความต้องการด้วยกันทั้งนั้น โดยเฉพาะความต้องการขั้นพื้นฐานของมาสโลว์ (MASLOW) อันได้แก่ อาหาร น้ำ อากาศ และความต้องการผูกพันทางเพศ ซึ่งสอดคล้องกับซิกมันด์ ฟรอยด์ (SIGMUND FREUD) จิตแพทย์ชาวออสเตรีย ที่เชื่อว่า เพศเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดในชีวิตของคนเรา และเป็นสาเหตุทำให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ เขาจึงตั้งทฤษฎีเชื้กซ์ปกครองโลก (SEX GOVERNS THE WORLD) ขึ้นมา เพื่อศึกษาชีวิต โดยอาศัยปัญหาทางเพศเป็นหลัก ซึ่งเรื่องความรู้สึทางเพศนี้เขาเชื่อว่ามนุษย์มีมาตั้งแต่เกิดแล้ว ไม่ใช่มีเมื่อตอนโตขึ้น หรือ

เป็นเรื่องที่จำกัดอยู่เพียงในวงของผู้ใหญ่เท่านั้น (สุชาติ โสภประยูร และวรรณี โสภประยูร, 2525) ดังนั้น พรอยด์จึงแบ่งชั้นพัฒนาการของมนุษย์ตามลักษณะความเปลี่ยนแปลงที่ขึ้นอยู่กับความต้องการทางเพศ ซึ่งเขาเชื่อว่าเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ที่ติดตัวมาแต่กำเนิด และการตอบสนองความต้องการนี้จะผูกพันเกี่ยวข้องกับอวัยวะบางส่วนของร่างกายมนุษย์เป็นระยะ ๆ ไป ทำให้ระยะนั้น ๆ มีลักษณะพฤติกรรม มีความต้องการ แรงผลักดัน และปัญหาพิเศษแตกต่างจากระยะอื่น ถ้าหากบุคคลไม่ได้รับความพอใจตามสมควรในความต้องการในระยะใด ก็จะทำให้เกิดปัญหาพัฒนาการขึ้นมา (ฝ่ายวิชาการสำนักพิมพ์อุดมศึกษา, 2536) แม้แต่ด็อกเตอร์วิลล์ ดุรันต์ (DR. WILL DURANT อ้างถึงใน สุชาติ โสภประยูร และ วรรณี โสภประยูร, 2521) ซึ่งเป็นนักเขียนและนักปรัชญาชาวอเมริกัน ก็ยังได้กล่าวไว้ว่า "รองจากความหิว เรื่อง เพศเป็นสัญชาตญาณรุนแรงที่สุด และเป็นปัญหาใหญ่ด้วย"

วัยรุ่นถือว่าเป็นวัยที่มีพัฒนาการรวดเร็วทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยเฉพาะวัยรุ่นตอนต้นที่มีอายุระหว่าง 13-15 ปี จะมีพัฒนาการทางเพศที่สำคัญอย่างหนึ่ง นั่นคือจะมีฮอร์โมนทางเพศ ซึ่งมีอิทธิพลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ในด้านร่างกาย และจิตใจ เป็นการเตรียมพร้อมที่จะเป็นผู้ใหญ่ ในผู้ชายพอเริ่มที่จะเป็นหนุ่มจะมีหนวดเครา นมแตกพาน เสียงแตก มีน้ำอสุจิ และมีความรู้สึกทางเพศ ส่วนผู้หญิงก็จะเริ่มมีส่วนเว้าส่วนโค้ง มีจริตมากขึ้น มีหน้าอก สะโพกผาย มีประจำเดือน และรวมไปถึงความรู้สึกทางเพศด้วย วัยรุ่นจะพัฒนาร่างกายไปในทางเร้าความสนใจเพศตรงกันข้าม ด้วยเหตุนี้วัยรุ่นจึงเริ่มมีความสนใจในเพศตรงกันข้าม ต้องการจะคบหาข้ามเพศ และอยากจะมีเพื่อนมากขึ้น (สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย, 2526)

ในปัจจุบันประเทศไทยได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็วและเห็นได้ชัด อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แต่การพัฒนาดังกล่าวมิได้เป็นไปอย่างสมดุล กล่าวคือ มุ่งสร้างเฉพาะความเจริญทางด้านวัตถุเป็นหลักเท่านั้น โดยละเลยต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจ ประกอบกับการรับเอาวัฒนธรรมของต่างชาติที่หลั่งไหลเข้ามาอย่างไร้พรมแดน ทำให้วิถีชีวิตของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไป การแสดงออกทางเพศมีมากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับคนไทย เมื่อ 30-40 ปีก่อนนับว่าแตกต่างกันค่อนข้างมาก ในสมัยก่อนถือว่า การพูดถึงเพศเป็นสิ่งหยาบคายและน่าอับอายไม่เหมาะสมที่จะกล่าวถึง เป็นเรื่องที่ควรปกปิด แต่ปัจจุบันพฤติกรรมทางเพศของคนไทยเป็นไปอย่างเสรีและเปิดเผยมากขึ้น ปัญหาจึงน่าจะอยู่ที่คนไทยรับเอาวัฒนธรรมของชาวตะวันตกมา โดยยังอยู่ในบริบทของความเป็นชาวตะวันออก ซึ่งความแตกต่างของการมองเรื่องเพศ และการ

ยอมรับความสัมพันธ์ระหว่างเพศ หรือแม้แต่เรื่องอื่น ๆ นั้น ระหว่างชาวตะวันตกและชาวตะวันออก ยังไม่ได้รับการทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจที่กระจ่างพอ ดังนั้นจึงมีผลกระทบต่อสังคมและก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมามากมาย เช่น ปัญหาอาชญากรรมทางเพศ จากสถิติของกองวิจัยและวางแผน กรมตำรวจ (2537) พบว่า ในปี พ.ศ.2534 มีคดีข่มขืนกระทำชำเรา 2,548 ราย และคดีข่มขืนแล้วฆ่า 21 ราย ในปี พ.ศ.2535 มีคดีข่มขืนกระทำชำเรา 2,743 ราย และคดีข่มขืนแล้วฆ่า 21 ราย และในปี พ.ศ.2536 มีคดีข่มขืนกระทำชำเรา 3,370 ราย และคดีข่มขืนแล้วฆ่า 14 ราย ซึ่งจะเห็นว่าแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี นอกจากนี้ก็ยังมีปัญหาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ จากรายงานสถิติของกองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข (2534) พบว่ามีผู้ป่วยโรคเอดส์และผู้ติดเชื้อเอดส์ ที่ยังไม่แสดงอาการตั้งแต่เดือนกันยายน 2527 ถึงวันที่ 15 เมษายน 2534 มีจำนวนถึง 29,000 คน ในจำนวนนี้เป็นจำนวนเด็กวัยรุ่นอายุระหว่าง 15-19 ปี ถึง 3,831 คน และจากสถิติของกองกามโรค กรมควบคุมโรคติดต่อ กระทรวงสาธารณสุข (2532) พบว่ามีผู้ป่วยเป็นกามโรค ในปีงบประมาณ 2532 มีจำนวนทั้งสิ้น 361,229 คน ในจำนวนนี้เป็นเด็กวัยรุ่นอายุระหว่าง 15-19 ปี ถึง 83,944 คน (วิภาวดี แดงลิ้ม, 2534) และปัญหาวัยรุ่นตั้งครรถ์นอกสมรส ปัญหานี้เพิ่มจำนวนมากขึ้นทุกปี ดังจะเห็นได้จากสถิติการลักลอบทำแท้งในปี พ.ศ. 2511-2521 พบว่าสตรีที่ลักลอบทำแท้ง ซึ่งมีอายุต่ำกว่า 20 ปีลงมา มีถึง 37.1 % และในจำนวนนี้ยังอยู่ในวัยเรียนถึงร้อยละ 32.7 (สุพร เกิดสว่าง, 2524) ปัญหาและผลร้ายจากพฤติกรรมทางเพศดังกล่าว นับวันจะทวีความรุนแรงและมีผลกระทบต่อคนในสังคมมากยิ่งขึ้น เฉพาะปัญหาโรคเอดส์ที่มาจากการสำส่อนทางเพศอย่างเดียวนั้น ประชาชนทุกกลุ่มก็มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์อย่างทั่วหน้ากันแล้ว

จากการศึกษาของกระทรวงสาธารณสุข เมื่อปี พ.ศ.2532 พบว่ากลุ่มวัยรุ่นส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวางแผนครอบครัวมาก และมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน ถึง 52 % ในจำนวนนี้ 10 % ตั้งครรภ์โดยไม่ได้ตั้งใจ ซึ่งหากไม่มีการเตรียมการรองรับปัญหาก็จะทวีมากขึ้น เพราะทุกปีมีผู้ลักลอบทำแท้งประมาณ 200,000 คน ในจำนวนนี้มีไม่น้อยที่เป็นนักเรียนนิสิตนักศึกษาที่หลงระเริงกับสถานเริงรมย์ต่าง ๆ ในกรุงเทพมหานคร ที่ตั้งขึ้นมาเพื่อดึงดูดให้วัยรุ่นเข้าไปหาความบันเทิง อันนำไปสู่การมีวามสัมพันธ์ทางเพศ เพราะสถานบริการเหล่านั้นแม้จะปิดป้ายประกาศว่าห้ามบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เข้ารับบริการ แต่ในสภาพที่เป็นจริงใครบ้างจะรับรองได้ว่าการควบคุมกันอย่างเคร่งครัด นอกจากนี้วีดีโอที่มีภาพลามกอนาจารยังมีให้ดูให้เห็นทั่วไป หรือแม้แต่หนังสือภาพลามกอนาจารที่ยั่วล่อลวงมั่วสุมราคาถูก ๆ ก็ยังมีวางจำหน่าย สามารถซื้อหาได้ง่ายกว่าหนังสือเรียนเสียอีก สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่จูงใจและทำทลายให้วัยรุ่นนอกลองทางเพศแทบทั้งสิ้น

สาเหตุแท้จริงที่ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวนั้น บุคคลหลาย ๆ ได้ให้ความเห็นว่าเป็นมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจและการปฏิบัติที่ถูกต้องในเรื่องเพศ โดยเฉพาะในหมู่วัยรุ่นทั้งนี้เพราะเด็กไทยในปัจจุบันยังคงอยู่ในลักษณะที่ถูกปิดกั้นความรู้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องเพศ จากผู้ใหญ่ทั้งในครอบครัวและในโรงเรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่ขัดต่อความต้องการตามธรรมชาติของเด็กเป็นอย่างมาก เนื่องจากมนุษย์มีความอยากรู้อยากเห็นเกี่ยวกับเรื่องเพศมาตั้งแต่เด็กแล้ว ยิ่งเมื่อเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นแล้วความสนใจในเรื่องเพศก็จะเด่นชัดขึ้น เพราะเป็นวัยที่ร่างกายทุกส่วนเจริญเติบโตเต็มที่ โดยเฉพาะต่อมเพศซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้มีความรู้สึกต่อเพศตรงข้ามซึ่งโดยธรรมชาติแล้ววัยรุ่นจะมีอารมณ์รุนแรง อยากรู้อยากเห็น อยากรทดลองเรื่องเพศ ดังนั้นการปิดบังจึงไม่สามารถปิดกั้นความอยากรู้อยากเห็นของเด็กได้ ประกอบกับสื่อมวลชน อันได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ และหนังสือพิมพ์ ซึ่งเป็นแหล่งความรู้ที่มีอิทธิพล ได้เสนอข่าวสารเกี่ยวกับเพศมาสู่โลกของเด็ก และผู้ใหญ่เหมือน ๆ กันและพร้อมกันด้วย ทั้งที่เป็นไปในลักษณะที่ช่วยกามารมณ์ และให้ความรู้ประสบการณ์ที่ถูกต้องบ้างผิดบ้าง ความรู้และประสบการณ์เหล่านี้จะสะสมเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนในที่สุดถ้ามีมากพอเด็กจะระบายออกมาในรูปแบบต่าง ๆ กัน ถ้าระบายดีก็ดีไป แต่ถ้าระบายไม่ดีก็อาจจะกลายเป็นระเบิดเกิดเหตุร้ายหรืออาชญากรรมทางเพศขึ้นมา (ผกาพรรณ แสงไทยทวีพร, 2531) เรื่องเพศศึกษานี้จึงสมควรหรือไม่ที่พ่อแม่ผู้ปกครอง และครูจะพากันหันหลังให้ และตั้งตัวเป็นตำรวจคอยจับผิดหรือเป็นผู้พิพากษาตัดสินความอยู่เพียงฝ่ายเดียว การให้เด็กได้รับการศึกษาเกี่ยวกับเพศอย่างถูกต้องจึงน่าจะเป็นวิถีทางที่จะช่วยแก้ไขและป้องกันปัญหาทางเพศได้

การเรียนรู้อะไรเรื่องเพศที่ถูกต้องจึงมีความสำคัญ เพราะจะทำให้บุคคลสามารถจัดความกลัว ความสงสัย ความกังวล ตลอดจนความรู้สึกในทางไม่ดีเกี่ยวกับเรื่องเพศได้ นอกจากนี้ยังช่วยให้บุคคลสามารถพัฒนาตนเองไปในทางที่เหมาะสมกับวัย และช่วยเสริมสร้างเจตคติที่ดีในเรื่องเพศอีกด้วย (พินิจ สุภมัสคองกูร, 2528) ซึ่งเลสเตอร์ ดี โคร และแอรลิด โคร (LESTER D CROW AND ALICE CROW อ้างถึงในจงกล นาหิรัญ, 2526) กล่าวว่า การสอนเพศศึกษานั้นควรสอนให้เหมาะสมกับวัยและการเจริญเติบโตของเด็ก เด็กจึงจะสามารถรับความรู้นี้ได้ ดังนั้นเนื้อหาต้องพอเหมาะกับวัยและวุฒิภาวะของเด็ก และให้สอดคล้องกับความสนใจของเด็กด้วยจึงจะเกิดผลดีจากการสำรวจของ AGI (ALAN GUTTMACHER INSTITUTE, 1982) ในสหรัฐอเมริกา พบว่าครูที่สอนเพศศึกษา จะมีประกาศนียบัตรรับรองว่าได้ผ่านการศึกษาด้านสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ สุขศึกษา และได้ผ่านการสอนในวิชาเหล่านี้มาแล้วอย่างน้อย 5 ปี (สำลี ทองธิว อ้างถึงในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2536) ซึ่งมีความแตกต่างไปจากประเทศไทยมาก กล่าวคือครูคนใดก็สามารถสอนเนื้อหาเพศศึกษาได้ ซึ่งหากพิจารณาตามสภาพความเป็นจริงแล้ว ครูที่

แต่งงานและครูที่ยังไม่ได้แต่งงานย่อมสอนแตกต่างกัน หรือแม้แต่ครูที่เป็นผู้ชายและผู้หญิงก็ยังสอนไม่เหมือนกัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากครุมองว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องลามก สกปรก หรือเข้าใจผิดคิดว่าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศ จึงทำให้ครูไม่ค่อยกล้าพูด กล้าสอน หรือสอนกันอยู่อย่างผิด ๆ ตรงจุดนี้เองที่ทำให้การเรียนการสอนเพศศึกษาของไทยไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร และก่อให้เกิดโทษมากกว่าประโยชน์ที่พึงจะได้รับ ถึงแม้ว่าในปัจจุบันจะมีการบรรจุเพศศึกษาลงในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาตอนต้นแล้วก็ตาม แต่การผลิตครู การเตรียมครู หรือการอบรมครูเพื่อสอนเพศศึกษายังไม่ได้กระทำกันอย่างจริงจัง ทั้ง ๆ ที่การสอนเพศศึกษานั้นเป็นปัญหาที่ยังยากลำบากใจ และต้องการเทคนิค หรือวิธีสอนไม่น้อยไปกว่าวิชาอื่น ๆ เช่นกัน

เท่าที่ปรากฏอยู่ในสังคมขณะนี้ จะเห็นว่าพ่อแม่ผู้ปกครองของเด็กส่วนใหญ่ยังไม่ได้สอนเพศศึกษาให้กับเด็กเท่าที่ควร เนื่องจากมีความเชื่อและเข้าใจผิดคิดว่าเรื่องเพศเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจ น่าละอาย และลามก จึงคิดว่าเด็ก ๆ ควรจะเรียนรู้ได้เองเมื่อโตขึ้น แต่ก็มีพ่อแม่ผู้ปกครองเด็กส่วนหนึ่งเหมือนกันที่อยากจะสอน แต่เพราะตัวเองไม่มีความรู้ในเรื่องเพศ ประกอบกับไม่รู้ว่าจะอธิบายให้เด็กเข้าใจได้อย่างไร จึงตัดบทไม่พูดเรื่องนี้เลยเมื่อเด็กถามขึ้นมา ด้วยเหตุนี้ครูผู้สอนจึงต้องรับภาระหนักอันนี้มากขึ้นเป็นทวีคูณ ซึ่งเพียตโรเฟสซ่า (Pietrofes, 1967 อ้างถึงใน สุกทัศน์ จิมแพทย์, 2531) ได้ให้ความเห็นว่าเพศศึกษา ควรเริ่มต้นที่บ้านและต้องดำเนินต่อไปในโรงเรียน เพื่อให้เหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป และฮรยง ศุภรัตน์ ได้กล่าวสนับสนุนว่าถ้าบิดามารดาหรือครูสามารถพูดเรื่องเพศกับเด็กได้เช่นเดียวกับเรื่องอื่น ๆ เด็กก็จะรู้สึกว่ามีคนที่จะพูดกับกันได้ ซึ่งจะช่วยให้เด็กเดินไปในทางที่ถูกที่ควร และปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเพศก็จะลดลง (ฮรยง ศุภรัตน์, 2522)

การให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาแก่เด็กระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่น จึงมีความจำเป็น เนื่องจากวัยรุ่นจะมีร่างกาย อารมณ์เปลี่ยนแปลงไป จึงมีความสับสน เกิดความกังวลใจ ซึ่งสอดคล้องกับผู้สร้างหลักสูตรเพศศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกาที่เชื่อว่า การให้ความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษาแก่เด็กตั้งแต่วัยที่เขายังไม่ต้องการมีความสัมพันธ์กับเพศตรงข้าม จะช่วยให้เขาเกิดความเข้าใจในเรื่องเหล่านี้ และสามารถที่จะหลีกเลี่ยงปัญหาที่จะเกิดขึ้นต่อไปได้ (สำลี ทองอิ้ว อ้างถึงในมหาวิทยาลัษสวาทัยธรรมมาธิราช, 2536) ซึ่งสอดคล้องกับลูคัส (Lucus, 1969 อ้างถึงใน รักรวงศ์ โภธิสาร, 2524) ได้เสนอเหตุผลว่า การสอนเพศศึกษาจะช่วยแก้ไขปัญหาพฤติกรรมทางเพศได้ เพราะการสอนเพศศึกษาจะช่วยเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาชีวิต ความยุ่งยากสลับซับซ้อนที่เกี่ยวกับร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และปัญหาด้านศีลธรรมจรรยาอีกด้วย

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ

กรุงเทพมหานคร ๑๐๖

เมื่อพิจารณาหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) จะเห็นว่าเพศศึกษามีได้จัดไว้เป็นวิชาเฉพาะแยกต่างหากในหลักสูตร แต่จะแทรกเนื้อหาไว้ในวิชาต่าง ๆ เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ จะกล่าวถึงการเจริญเติบโตของหญิงและชาย การสืบพันธุ์ ความผิดปกติของการตั้งครรภ์ การผสมเทียม และการควบคุมจำนวนประชากร ส่วนวิชาสุขศึกษาจะกล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ การปรับตัวของวัยรุ่น และการวางแผนครอบครัว และวิชาแนะแนว จะกล่าวถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล พัฒนาการของวัยรุ่น การสร้างมนุษยสัมพันธ์ การคบเพื่อน การรู้จักตนเองเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น และการปฏิบัติตนต่อเพื่อนต่างเพศ ซึ่งจะเห็นได้ว่าเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเพศศึกษานั้นกระจัดกระจายกันอยู่ ไม่มีความต่อเนื่อง ยิ่งถ้าครูขาดความรู้หรือมีทัศนคติที่ไม่ถูกต้องเกี่ยวกับเพศศึกษาแล้ว ก็มักจะอธิบายข้ามไป หรืออธิบายไม่ชัดเจนพอ ทำให้เด็กต้องไปหาความรู้จากแหล่งอื่น ภูบ้าง ผิดบ้าง อันเป็นการเสี่ยงต่อสวัสดิภาพและสุขภาพของตนเองอย่างมาก

จากงานวิจัยของสุทัศน์ จิณแพทย (2531) ที่ศึกษาทัศนคติในเรื่องเพศและความต้องการที่จะศึกษาในเรื่องเพศของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดกาญจนบุรี จากตัวอย่างประชากร 390 คน พบว่านักเรียนชายและหญิงมีทัศนคติในเรื่องเพศไม่แตกต่างกัน และส่วนใหญ่ต้องการที่จะศึกษาเรื่องเพศอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับงานวิจัยของ อากาศร สขางษ์ (2520) พิเชษฐศรีวารกุล (2518) และนิยม จิมตระกูล (2518) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดให้มีการสอนเพศศึกษา พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการที่จะจัดให้มีการสอนเพศศึกษา นอกจากนี้งานวิจัยของบุหงา สัมปชชิลิต (2531) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการสอนเพศศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามความเห็นและความต้องการของครูและนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตชั้นในกรุงเทพมหานคร ยังพบว่าหลักสูตรมัธยมศึกษาให้ความสำคัญต่อวิชาเพศศึกษาค่อนข้างน้อย ซึ่งทั้งครูและนักเรียนต่างก็เห็นว่าโรงเรียนควรเพิ่มเนื้อหาที่สำคัญและใช้วิธีสอนแบบใหม่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้นักเรียนมากขึ้น แม้แต่ผู้ปกครองนักเรียนเองก็ยังเห็นด้วยกับการสอนเพศศึกษาที่บ้าน (ปราโมทย์ ปานกำหนด, 2534)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า แม้จะมีการจัดการเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษาสอดแทรกไว้ในวิชาวิทยาศาสตร์ สุขศึกษา และแนะแนว ในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) มาเป็นระยะเวลาเกือบ 4 ปี แล้วก็ตาม ซึ่งนับว่าใช้เวลาเพื่อการนี้เนิ่นนานพอสมควร แต่ปัญหาเกี่ยวกับเรื่องเพศกลับมิได้ลดน้อยลง ดังนั้นผู้วิจัยจึงตั้งข้อสังเกตว่าเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ปัญหาดังกล่าวไม่ได้ลดน้อยลงไป เป็นเพราะสภาพการจัดการเรียนการสอนในเรื่องเพศ

ศึกษายังไม่สอดคล้องกับหลักการเรียนการสอนตามศาสตร์นี้เท่าที่ควร ประกอบกับกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเมืองหลวงของไทย และเป็นศูนย์กลางของความเจริญในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้าน เศรษฐกิจ การคมนาคมขนส่ง หรือการศึกษา ฯลฯ จึงทำให้ประชากรของประเทศทั่วทุกภาคต่างพากันหลั่งไหลเข้ามาอาศัยอยู่เป็นจำนวนมากด้วยเหตุผลนานับประการ สภาพการณ์เช่นนี้จึงทำให้ผู้คนที่เข้ามาอาศัยอยู่ต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อให้มีชีวิตรอด ซึ่งในจำนวนนั้นก็มมีเด็กที่อยู่ในกลุ่มวัยรุ่น อันเป็นวัยกำลังศึกษาเล่าเรียนรวมอยู่ด้วย แต่เนื่องจากความเจริญดังกล่าวต่างมารวมกันอยู่ในกรุงเทพมหานคร สิ่งยั่วยวนใจจึงเกิดขึ้นตามมาอย่างมากมาย ไม่ว่าจะเป็นสถานเริงรมย์ ไนท์คลับ บาร์ ดิสโก้เทค ค็อกเทลเล้าจน์ อาบอบนวด และห้องโสตถี เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่จูงใจให้เด็ก โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่นได้เข้ามามีส่วนร่วม ก่อปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศให้กับสังคมมากมาย ดังนั้นถ้าหากสถานการณ์ยังคงเป็นอยู่ดังเช่นในปัจจุบันนี้ เด็กวัยรุ่นที่เข้ามาศึกษาต่อหรือที่อาศัยเรียนอยู่ในกรุงเทพมหานครมาก่อน ย่อมจะมีความเสี่ยงสูงมากต่อการแสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศหรือปัญหาทางเพศต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เด็กกลุ่มนี้จึงสมควรได้รับความรู้เรื่องเพศศึกษาที่มีการวางแผนอย่างดีแล้วจากผู้เชี่ยวชาญ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนเพศศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นการป้องกันและเป็นแนวทางแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำเอาผลการวิจัยนี้ไปปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับเพศศึกษา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านการใช้หลักสูตร เนื้อหาวิชา ครูผู้สอน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับเพศศึกษา ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในงานวิจัยนี้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหา 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการใช้หลักสูตร เนื้อหาวิชา ครูผู้สอน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

2. เอกสารที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ หนังสือเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ สุขศึกษา และแนะแนว และหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับเพศศึกษาที่ครูผู้สอนกำหนดให้ศึกษาเพิ่มเติม ซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนส่วนหนึ่งของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

3. การศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับเพศศึกษาในเอกสาร จะใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเฉพาะที่ปรากฏในหนังสือเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ สุขศึกษา และแนะแนว และหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับเพศศึกษาที่ครูผู้สอนและนักเรียนระบุในแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามเท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การวิเคราะห์เนื้อหา หน่วยในการวิเคราะห์ใช้เป็นความถี่ของเนื้อหาในด้านต่าง ๆ โดยการวิเคราะห์เนื้อหาในหนังสือแต่ละเล่ม ทีละหน้า ในกรณีที่เนื้อหาเรื่องเดียวกันซ้ำกันในแต่ละเล่ม จะนับเป็นเนื้อหา 1 ความถี่

2. หนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับเพศศึกษาที่นำมาวิเคราะห์ จะใช้หนังสือที่ครูผู้สอนและนักเรียนระบุในแบบสัมภาษณ์และแบบสอบถามทุกเล่ม (เนื่องจากหนังสืออ่านเพิ่มเติมก่อนมีมติโดยกระทรวงศึกษาธิการ ไม่มีหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับเพศศึกษา)

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

สภาพและปัญหา หมายถึง ลักษณะและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับเพศศึกษา ในวิชาวิทยาศาสตร์ สุขศึกษา และแนะแนว ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3) สังกัดกรุงเทพมหานคร ในด้านการใช้หลักสูตร เนื้อหาวิชา ครูผู้สอน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล

การใช้หลักสูตร หมายถึง ลักษณะของการนำหลักสูตรวิชาวิทยาศาสตร์ สุขศึกษา และแนะแนว ไปใช้ในโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร ในการจัดการเรียนการสอนเนื้อหาเกี่ยวกับเพศศึกษา เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร

เนื้อหาวิชา หมายถึง เนื้อหาเกี่ยวกับเพศศึกษาในวิชาวิทยาศาสตร์ สุขศึกษา และแนะแนว ที่หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นกำหนดให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่สอนเนื้อหาเกี่ยวกับเพศศึกษาในวิชาวิทยาศาสตร์ สุขศึกษา และ
แนะแนว ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 3

กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง วิธีการหรือแนวทางที่ครูผู้สอนจัดในการเรียนการ
สอนเนื้อหาเกี่ยวกับเพศศึกษาในวิชาวิทยาศาสตร์ สุขศึกษา และแนะแนว ของโรงเรียนในโครงการ
ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร

สื่อการเรียนการสอน หมายถึง อุปกรณ์ที่ครูผู้สอนใช้ในการจัดการเรียนการสอนเนื้อหา
เกี่ยวกับเพศศึกษาในวิชาวิทยาศาสตร์ สุขศึกษา และแนะแนว ของโรงเรียนในโครงการขยาย
โอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนยิ่งขึ้น

การวัดและประเมินผล หมายถึง วิธีการที่ครูผู้สอนใช้วัดผลนักเรียนในเนื้อหาเกี่ยวกับ
เพศศึกษาในวิชาวิทยาศาสตร์ สุขศึกษา และแนะแนว ของโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อประเมินผลการจัดการเรียนการสอน

เพศศึกษา หมายถึง การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องเพศ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ มี
ทัศนคติที่ดีในเรื่องเพศ รวมทั้งพฤติกรรมความรับผิดชอบระหว่างเพศและต่อครอบครัว อันจะส่งผล
ต่อความเป็นอยู่ที่ดีของชีวิต ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุม 4 ด้าน ดังนี้คือ

1. เนื้อหาด้านชีววิทยา เป็นเรื่องเกี่ยวกับกายวิภาคและสรีรวิทยาของมนุษย์ ประ
กอบด้วย

- 1.1 อวัยวะสืบพันธุ์ของเพศชายและเพศหญิง
- 1.2 การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น
- 1.3 การสืบพันธุ์
- 1.4 การตั้งครรภ์และการคลอด

2. เนื้อหาด้านสุขวิทยา เป็นเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพ การระวังรักษาร่างกายให้ปราศ
จากโรคภัยไข้เจ็บ หรือความผิดปกติทางเพศ ประกอบด้วย

- 2.1 สุขปฏิบัติเกี่ยวกับอวัยวะสืบพันธุ์
- 2.2 ข้อควรปฏิบัติขณะมีประจำเดือน
- 2.3 โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
- 2.4 ความผิดปกติทางเพศ

3. เนื้อหาด้านจิตวิทยา เป็นเรื่องเกี่ยวกับจิตใจและอารมณ์ ประกอบด้วย
  - 3.1 การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น
  - 3.2 การเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น
  - 3.3 การปรับตัวทางเพศเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น
  - 3.4 ความรัก
4. เนื้อหาด้านสังคมวิทยา เป็นเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ การปรับตัว ความประพฤติ และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคม ประกอบด้วย
  - 4.1 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศ
  - 4.2 การเลือกคู่ครองและการแต่งงาน
  - 4.3 การวางแผนครอบครัว
  - 4.4 บทบาทและหน้าที่ของคนในครอบครัว

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน วิชาวิทยาศาสตร์ สุขศึกษา และแนะแนว ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3)

โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง โครงการที่เปิดสอนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพิ่มขึ้น เพื่อให้มีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ ศึกษาต่อ ดำเนินชีวิต และดำรงตนเป็นพลเมืองดีของประเทศ

โรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เปิดสอนเพิ่มขึ้นในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐบาล

หนังสือเรียน หมายถึง หนังสือที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้ใช้สำหรับการเรียนการสอน มีเนื้อหาสาระตรงตามที่ระบุไว้ในหลักสูตร ซึ่งงานวิจัยนี้ หมายถึงหนังสือเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ สุขศึกษา และแนะแนว ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

หนังสืออ่านเพิ่มเติม หมายถึง หนังสือที่ใช้สำหรับศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยมีเนื้อหาสาระอ้างอิงหลักสูตร ซึ่งงานวิจัยนี้ หมายถึง หนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับเพศศึกษาที่ครูผู้สอนและนักเรียนระบุว่าใช้ในการเรียนการสอน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเบื้องต้นที่เกี่ยวกับเพศศึกษา จากหลักสูตร หนังสือเรียน วารสาร บทความ และงานวิจัย รวมทั้งศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมโดยการสัมภาษณ์ครูผู้สอนและนักเรียน เพื่อนำมาสร้างเครื่องมือสำหรับการวิจัยในครั้งนี้

2. ศึกษาเอกสารที่จะใช้สำหรับวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับเพศศึกษา จากหนังสือเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ สุขศึกษา และแนะแนว จำนวน 12 เล่ม และหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับเพศศึกษาที่ครูผู้สอนและนักเรียนระบุว่าใช้ในการเรียนการสอน จำนวน 20 เล่ม รวมทั้งสิ้น 32 เล่ม

3. ประชากรและตัวอย่างประชากร

3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

3.1.1 โรงเรียน โดยเป็นโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาจนถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2537 จำนวน 22 โรงเรียน

3.1.2 หนังสือเรียนและหนังสืออ่านเพิ่มเติม โดยเป็นหนังสือเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ สุขศึกษา และแนะแนว จำนวน 12 เล่ม และหนังสืออ่านเพิ่มเติมที่ครูผู้สอนและนักเรียนระบุว่าใช้ในการเรียนการสอน จำนวน 20 เล่ม รวมทั้งสิ้น 32 เล่ม

3.2 ตัวอย่างประชากรที่ในการสังเกต เป็นโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2537 ที่ใช้ในการสังเกตการจัดการเรียนการสอนเนื้อหาเกี่ยวกับเพศศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (MULTI-STATE RANDOM SAMPLING) โดยแบ่งตามขนาดของโรงเรียน แล้วสุ่มเจาะจง (PURPOSIVE) โรงเรียนขนาดเล็ก 1 โรงเรียน ขนาดกลาง 1 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่ 1 โรงเรียน

4. ผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย

4.1 ครูผู้สอน จากประชากรโรงเรียนทั้งหมด 22 โรงเรียน โดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (MULTI-STATE RANDOM SAMPLING) จากครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 แล้วสุ่มเจาะจง (PURPOSIVE) โดยเลือกเอาเฉพาะครูที่สอนวิชาวิทยาศาสตร์ สุขศึกษา และแนะแนว วิชาละ 1 คน จะได้โรงเรียนละ 3 คน รวมเป็นครูผู้ให้ข้อมูลจากแบบสอบถาม จำนวน

66 คน

4.2 นักเรียน จากประชากรโรงเรียนทั้งหมด 22 โรงเรียน โดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (MULTI-STATE RANDOM SAMPLING) โดยมีเกณฑ์ว่าจะเลือกนักเรียนในชั้นเรียนสูงสุดของแต่ละโรงเรียน หากโรงเรียนใดมีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เป็นชั้นสูงสุด จะเจาะจงเลือกนักเรียนจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และโรงเรียนใดมีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นชั้นสูงสุด จะเจาะจงเลือกนักเรียนจากชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยกำหนดเลือกนักเรียนชาย 3 คน และนักเรียนหญิง 3 คน ในแต่ละโรงเรียน จะได้นักเรียนโรงเรียนละ 6 คน รวมเป็นนักเรียนผู้ให้ข้อมูลจากแบบสอบถาม จำนวน 132 คน

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1 แบบสอบถาม สำหรับสอบถามครูผู้สอนเนื้อหาเกี่ยวกับเพศศึกษาในวิชาวิทยาศาสตร์ สุขศึกษา และแนะแนว จำนวน 1 ชุด และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 จำนวน 1 ชุด ซึ่งเป็นแบบสอบถามประเภทเลือกตอบ (CHECK LIST) และแบบปลายเปิด (OPEN-ENDED)

5.2 แบบสังเกตสภาพการจัดการเรียนการสอนเนื้อหาเกี่ยวกับเพศศึกษาในวิชาวิทยาศาสตร์ สุขศึกษา และแนะแนว จำนวน 1 ชุด เป็นแบบเลือกตอบ (CHECK LIST)

5.3 แบบวิเคราะห์เอกสาร สำหรับวิเคราะห์เนื้อหา และลักษณะการนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับเพศศึกษาที่ปรากฏในหนังสือเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ สุขศึกษา และแนะแนว จำนวน 2 ชุด และแบบวิเคราะห์เนื้อหาและลักษณะการนำเสนอเนื้อหาในหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับเพศศึกษาสำหรับครูผู้สอนและนักเรียน จำนวน 2 ชุด เป็นตารางวิเคราะห์

เครื่องมือทั้งหมดนี้เมื่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว และตรวจสอบกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว จะนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์ของเนื้อหาให้ครอบคลุมประเด็นทั้งหมด และให้คำแนะนำ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ แล้วจึงนำไปทดลองใช้กับครูผู้สอนและนักเรียนที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร เพื่อตรวจสอบการใช้ภาษาและปรับปรุง ก่อนนำไปใช้กับตัวอย่างประชากร

6. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่วนที่เป็นการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับเพศศึกษาจากเอกสารนั้น ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นด้วยตนเอง ส่วนแบบสอบถามนั้น ผู้วิจัยจะส่งให้ครูผู้สอนและนักเรียน แล้วไปปรับกลับมาด้วยตนเอง สำหรับการสังเกตนั้น ผู้วิจัยจะทำการสังเกตด้วยตนเองในวิชาวิทยาศาสตร์ สุขศึกษา และแนะแนว จำนวน 3 โรงเรียน

7. วิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำเสนอข้อมูลในรูปของตารางและความเรียง แล้วอภิปรายสรุปผลการวิจัย และเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบข้อเท็จจริงว่าหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2533 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ให้ความรู้เรื่องเพศศึกษาแก่นักเรียนในด้านใดบ้าง และมากน้อยเพียงใด
2. ใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร หนังสือเรียน และหนังสืออ่านเพิ่มเติมเกี่ยวกับเพศศึกษาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. เพื่อเป็นแนวทางแก่ครูผู้สอนเนื้อหาเกี่ยวกับเพศศึกษาในวิชาวิทยาศาสตร์ สุขศึกษา และแนะแนว ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น